

MIROŚLAW MROZOWIAK

Katedra Socjologii Uniwersytetu Warmińsko - Mazurskiego

Cechy postawy habitualnej zawodnika zapasów w płaszczyźnie czołowej i poprzecznej

Wstęp

W zależności od rodzaju uwarunkowań występowały różne asymetrie postawy ciała. Część autorów uznaje praworęczność za uwarunkowaną genetycznie, a część jako skutek wpływu środowiska.

Otoczenie, w jakim żył człowiek, modulowało jego postawę adoptując ją do permanentnie zmieniających się warunków bytowania. Środowisko modyfikowało człowieka narzucając mu określone konwencje. Konwencje wprowadzone do kultury i tradycji determinowały określony rodzaj zachowań i nabierały właściwości cechy wrodzonej. Oba założenia są prawdopodobne, lecz trudne do zweryfikowania.

Cechy postawy habitualnej zawodników w płaszczyźnie czołowej i poprzecznej

Celem przeprowadzonych badań jest określenie wartości kątowych i liniowych asymetrii zespołu miednica - kręgosłup w płaszczyźnie czołowej i poprzecznej w postawie habitualnej zawodników kadry narodowej zapasów.

Materiał i metoda

Badaniami objęto 39 zawodników kadry narodowej zapasów w wieku od 18 do 35 lat podczas zgrupowania sportowego w okresie startowym szkolenia sportowego.

Metodyka obejmowała badanie asymetrii zespołu miednica - kręgosłup w płaszczyźnie czołowej i poprzecznej w postawie habitualnej. Do oceny wartości wybranych parametrów, opisujących zespół miednica - kręgosłup wykorzystano stanowisko do komputerowej oceny postawy ciała - Posturometr M. Metodyka i technika badania jest zgodna z przyjętymi zasadami [1]. Otrzymane wyniki w postaci przestrzennego graficznego obrazu pozwoliły liczbowo opisać badane parametry. Wielkości liniowe określone są odległością wybranych punktów antropometrycznych na plecach badanych, a kątowe określają różnice ich położenia względem poziomu. Analizie statystycznej poddano następujące parametry:

Kątowe: 1. KNT p - kąt nachylenia tułowia w prawo, 2. KNT l - kąt nachylenia tułowia w lewo, 3. KLB - kąt linii barków, 4. KNMpw - kąt nachylenia miednicy w lewo, 5. KNMlw - kąt nachylenia

Cechy postawy habitualnej zaw. zapasów w płaszczyźnie czołowej i poprzecznej miednicy w prawo, 6. KSMwl - kąt skręcenia miednicy w lewo, 7. KSMwp - kąt skręcenia miednicy w prawo.

Liniowe (mm): 8. LBW - lewy bark wyżej, 9. PBW - prawy bark wyżej, 10. LŁW - lewa łopatka wyżej, 11. PŁW - prawa łopatka wyżej, 12. LŁB - odległość lewej łopatki od linii wyrostków kręgosłupa, 13. PŁB - odległość prawej łopatki od linii wyrostków kolczystych, 14. LTTw - lewy trójkąt taliowy wyższy od prawego, 15. PTTw - prawy trójkąt taliowy wyższy od lewego, 16. LTTs - lewy trójkąt taliowy szerszy od prawego, 17. PTTs - prawy trójkąt taliowy szerszy od lewego, 18. Ukwl - maksymalne odchylenie jednego wyrostka kolczystego od pionu w lewo, 19. Ukwp - maksymalne odchylenie jednego wyrostka kolczystego w prawo, 20. NK - numer kręgu najbardziej odchylonego od pionu.

Współczynniki: 21. WBS - asymetrii barków względem S1, 22. WBS %, 23. WBKy - asymetrii barki-miednica w odniesieniu do poziomu, 24. WBKx - asymetrii barki-miednica w odniesieniu do pionu, 25. WBKx%.

Wyniki

Uzyskane wyniki przedstawione w tabeli 1 opracowano statystycznie określając: wartość średnią, odchylenie standardowe, współczynnik zmienności, wartość maksymalną i minimalną i istotność różnic.

Cechy postawy habitualnej zaw. zapasów w płaszczyźnie czołowej i poprzecznej
Tabela 1. Statystyka wyników zespołu miednica-kręgosłup w płaszczyźnie czołowej i poprzecznej w postawie habitualnej zawodników zapasów. N=39

Parametry		Przed wys. fizycznym w postawie habitualnej				
		Wart. średnia	Odchyl. stand.	Wsp. zmien.	Min	Max
1	KNT p	0,2231	0,4545	203,74	0,000	2,000
2	KNT l	0,4769	0,6842	143,46	0,000	2,300
3	KLB	0,5463	1,9474	356,57	4,300	4,500
4	KNMpw	1,2282	1,7657	143,77	0,000	8,900
5	KNMlw	0,1282	0,4559	355,62	0,000	1,900
6	KSMwl	4,0590	3,6620	90,22	0,000	13,400
7	KSMwp	0,1256	0,4734	376,75	0,000	2,400
8	LBW	5,2744	5,9424	112,67	0,000	18,300
9	PBW	2,4538	4,9355	201,13	0,000	19,400
10	LŁW	0,7282	1,3627	1,3627	0,000	4,100
11	PŁW	2,9256	3,8816	132,67	0,000	14,300
12	LŁB	4,1179	4,2693	103,68	0,000	16,800
13	PŁB	0,5000	1,6504	330,07	0,000	9,300
14	LTTw	6,0308	10,3573	171,74	0,000	48,300
15	PTTw	5,1154	7,6144	148,85	0,000	25,200
16	LTTs	1,8846	9,1002	9,1002	0,000	56,700
17	PTTs	6,5154	6,7413	103,47	0,000	23,100
18	Ukwł	3,3590	3,8291	114,00	4,600	16,800
19	Ukwp	1,0333	1,9900	192,58	0,000	8,100
20	NK	10	0,00	0,00	0,000	0,000
21	WBS	1,5615	18,3752	1176,74	-31,500	71,400
22	WBS %	0,7051	6,8515	971,67	-10,800	27,900
23	WBK	4,2538	9,4982	223,28	-19,400	20,400
24	WBX	1,7258	15,5064	957,96	-21,000	67,200
25	WBX %	0,8821	8,1634	925,50	-8,900	35,600

Źródło: badania własne

Cechy postawy habitualnej zaw. zapasów w płaszczyźnie czołowej i poprzecznej

Jak wynika z przedstawionych badań kręgosłup zawodnika uprawiającego wyczynowo zapasy opisany jest następującymi parametrami kątowymi o średniej wartości: kąt odchylenia tułowia od pionu zawarty jest w przedziale 0,22 (w prawo) - 0,47 (w lewo). Asymetria barków wynosi 0,54 (przy czym prawy bark jest najczęściej wyżej o 2,45 mm, a jeśli lewy to o 5,27 mm), miednicy zawarta jest w przedziale 1,22 (prawy talerz biodrowy wyżej) - 0,12 (lewy) a w płaszczyźnie poprzecznej 4,05 (w lewo) - 0,12 (w prawo). Wartość średnich parametrów liniowych: asymetria łopatek zawarta jest w przedziale 0,72 (lewa) - 2,92 (prawa), a oddalenia od kręgosłupa 4,11 (lewa) - 0,5 (prawa). Asymetria trójkątów taliowych wynosi: wysokość - 6,03 (lewy) - 5,11 (prawy), szerokość 1,88 (lewy) - 6,51 (prawy). Maksymalne wyboczenie linii wyrostków kolczystych kręgosłupa najczęściej występuje na poziomie 2 kręgu piersiowego, jeśli w lewo to 3,3511 a w prawo 1,03 Średnia wartość wskaźników: WBS=1,56, WBS=0,7%, WBKy= 4,25, WBKx= 1,72, WBKx= 0,88%.

Dyskusja

Z badań własnych habitualnej postawy ciała w płaszczyźnie czołowej i poprzecznej zawodników judo [2] wynika, że zakres odchylenia tułowia i kąt asymetrii barków jest niewielki i podobny w obu dyscyplinach, przy czym prawy bark jest częściej uniesiony,

Cechy postawy habitualnej zaw. zapasów w płaszczyźnie czołowej i poprzecznej lewy rzadziej, ale wyżej. Asymetria łopatek jest podobna w obu dyscyplinach sportowych. Natomiast o ile talerze biodrowe u zawodników judo są symetryczne, to u zapaśników prawy jest w małym stopniu wyżej, zakres skręcenia miednicy zapaśników jest obszerniejszy i rotacja w lewo przyjmuje większe wartości. Asymetria ułożenia łopatek względem linii wyrostków kolczystych kręgosłupa u zawodników obu dyscyplin jest podobna. W obrębie wysokości trójkątów taliowych większa asymetria zachodzi u zawodników judo. U zapaśników szerokość trójkątów taliowych wykazuje duży stopień asymetrii, lewy jest szerszy. U zawodników obu dyscyplin występują zbliżone wartości wyboczenia linii wyrostków kolczystych kręgosłupa. Wyboczenia w lewo posiadają znacząco większe wartości i występują najczęściej na wysokości 2 kręgu piersiowego u zawodników judo a u zapaśników na poziomie 3.

Wnioski

1. Postawa habitualna w płaszczyźnie czołowej zapaśnika charakteryzuje się: znacznie uniesionym lewym barkiem i w małym stopniu prawą łopatką oraz bliższym ułożeniem lewej łopatki w stosunku do linii wyrostków kolczystych kręgosłupa, dużą asymetrią szerokości trójkątów taliowych, zwykle prawy jest szerszy, wyboczeniem linii wyrostków

Cechy postawy habitualnej zawodników w płaszczyźnie czołowej i poprzecznej kręgosłupa na poziomie 3 kręgu piersiowego, najczęściej w lewo i o małej wartości kątowej.

2. Postawa habitualna w zakresie płaszczyzny poprzecznej obejmuje rotację miednicy najczęściej w lewo i o średniej wartości kątowej.

Piśmiennictwo

1. Mrozkowiak M., Komputerowe badanie postawy ciała. *Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne*, 2003, 6-7, 15.
2. Cechy postawy habitualnej zawodnika judo w płaszczyźnie czołowej i poprzecznej. *Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. Promocja Zdrowia Rodziny*, Lublin, 2004.